

Luomaton Valkeus

18.2.2023

Nº 5

2/2023

Konstantinopolin ekumeenisen
patriarkaatin alaisen Suomen
autonomisen arkkipiispakunnan
Helsingin ortodoksinen seurakunta

Myllypuron Pyhittäjä
Aleksanteri Syväriläisen
kappelin tiedotuslehtinen

Kappelin käyntiosoite:
Jauhokuja 3 B 2
Helsingin Myllypuro

Kristuksessa rakkaat lukijat!

Nelikymmenpäiväinen paastokausi, jonka kynnyksellä tänä päivänä olemme, on säädetty valmistamaan meitä Vapahtajamme pelastavan ristikuoleman ja ylösnousemuksen vastaanottamiseen. Kirkkoveisut ovat jo taakse jäävien valmistavien viikkojen ajan saatelleet meitä näiden katumuksentäyteisten päivien piiriin ja ylihuomisesta maanantaista alkaen aloitamme kilvoituksen tien.

Valmistuskausi kutsuu meidät paastoamaan niin ruumiillisesti kuin hengellisestikin. Eläinperäisistä ruoka-aineista pidättäytyminen kuuluu oleellisena välikappaleena ruumiilliseen paastoon, jotta näin keventäisimme lihaamme ja tekisimme ruumiimme alttiimmaksi olemaan kuuliainen hengelle. Ruumiillinen paasto näin myös tukee hengellistä kilvoitustamme.

Lisäksi meitä kutsutaan elävöittämään rukouselämäämme – sekä yksityisessä hartaudentarjoituksessa että yhteisen rukouksen, eli jumalanpalvelukseen osallistumisen muodossa. Keskeistä on myös se, että käännämme katseemme lähimmäisiimme: jokaiseen avun tarpeessa olevaan. Apostolisen kehoituksen mukaan emme voi rakastaa vain sanoissa, vaan tämän tulee näkyä myös teoissa.

Paaston kausi kutsuu meitä erityisesti puhdistautumaan katumuksen, eli syntien tunnustamisen kautta. Synnintunnustuksen sakramentti on oleellinen osa jokaisen ortodoksisen kristityn hengellistä elämää, johon jokaisen uskovan tulee osallistua *säännöllisesti* – vähintäänkin paastokausien kestäessä. Näin omakohtainen elämän tarkastelu ja vajavaisuuksien ja syntien näkeminen johtaa näiden tunnustamisen kautta anteeksiannon tuomaan puhdistukseen ja synnistä vapautumiseen. Tämän kautta saamme jälleen mahdollisuuden, uudistetuin voimin, lähestyä pääsiäistä, Vapahtajamme valoa säteilevää ylösnousemuksen suurta päivää.

Antakoon valoa kantavan paastokauden hengellinen kaste kilvoituksemme pehmentämille sieluillemme paljon kaivatun ravinteen, jotta valmistautumisen ajan päätyttyä astuisimme ylösnousseen Herran eteen kaunistuneina ja eheytyneinä!

Rukouksesta ja sen täyttymisestä*

Pyhittäjä Johannes Damaskolainen († 749)

Oi vaimo! ^{Matt. 15:28}, sanoo Jumala, *oi vaimo!* Kuunnelkoot koneellisesti rukoilevat. Sanon: Pyydä Jumalalta, rukoile Häntä, ano Häneltä, Hän vastaa. *Olen pyytännyt kerran ja toisenkin, kolmesti, kymmenestikin enkä ole saanut.* Älä luovu, ennen kuin saat. Luovu siten, kun saat. Ehkä vasta sitten, mutta pysy silloinkin vakaana. Vaikka saisitkin, ano, ja kun saat, kiitä siitä, että olet saanut.

Monet tulevat kirkkoon, lausuvat monia rukoussäikeitä ja lähtevät. Eihän Jumala tarvitse monia sanoja. Vain sinun rukouksesi. *Entä sitten*, hän sanoo, *kumarruinhan ja rukoilin?* Taivutit polvesi, mutta mielesi lenteli ulkona. Ruumiisi oli sisällä ja sielusi ulkona. Suusi puhui, ja mielesi laski korkoja, sopimuksia, tilejä, peltoja, omaisuutta.

Perkele, joka on kavala ja tietää, että rukouksen aikana saavutamme suuria, käy silloin kimppuun. Usein maakaamme valveilla emmekä ajattele mitään ja mieli on rauhassa. Mutta kun tulemme rukoilemaan, kymmenet tuhannet ajatukset käyvät kimppuun, jotta lähtisimme tyhjinä.

Tietäen tämän rukouksista tunne myös kanaanilaisvaimo. Vai ei sinulla ole pahan hengen vaivaamaa tytärtä? Mitä kanaanilaisvaimo sanoikaan? Ar-

mahda minua! Paha henki vaivaa kauheasti tytärtäni ^{Matt. 15:22}. Synti on suuri paha henki. Pahan hengen vaivaamaa säälitään, synnin tekijää vihataan. Edellinen saa anteeksi, toiselta puuttuu puolustus. *Armahda minua!* Lyhyt puhe ja ihmisrakkauden ulappa. Missä on armo, siellä on kaikki hyvä. Vaikka olisit ulkonakin, huuda ja lausu: *Armahda minua!* Älä liikuta huulia, vaan huuda mielessäsi. Jumala kuulee vaiti oleviakin.

Ei ole kysymys paikasta, vaan tavasta. Jeremia oli mutakuopassa ja sai Jumalan puolelleen. Daniel leijonien luolassa ja sai Jumalan armolliseksi. Kolme nuorukaista oli pätsissä, ja he taivuttivat Jumalan. Ryöväri oli ristiin naulittu, mutta risti ei häntä estänyt, vaan aukaisi paratiisin. Job oli lannassa ja teki Jumalan armolliseksi. Missä oletkin, rukoile. Vaikka olisit tuomarin edessä, rukoile. Kun tuomari suuttuu sinuun, rukoile.

Edessä oli meri, takana egyptiläiset ajamassa takaa, keskellä Mooses. Suuri rukous ahdistuksessa, mutta suuri myös rukouksen ulappa. Egyptiläiset ajoivat takaa ja siinä välissä rukous. Mooses ei sanonut mitään, mutta Jumala sanoi hänelle: *Miksi sinä huudat minua avuksi?* ^{2. Moos 14,15} Vaikka suusi olisikin vaiti, sydämesi huutaa.

* Kreikankielinen alkuteksti: Τὰ ἱερά Παράλληλα, Στοιχείον Ε. ΜΓ'. Περὶ εὐχῆς· ὅσα δι' εὐχῆς κατορθοῦται ἡμῖν. PG 95, 1449–1452.

Kun olet raivoavan hirmuvaltiastuomarin ja suorastaan pyöveleitten edessä, rukoile Jumalaa. Kun rukoilet, kuohut asettuvat. Onko tuomari kimpussasi? Turvaa Jumalaan. Onko ruhtinas lähelläsi? Rukoile sinä Valtiasta. Eihän Hän ole ihminen. Hän on aina lähellä, Hän on kaikkialla ja täyttää kaiken.

Jos haluat pyytää ihmiseltä ja saada tietää, mitä hän tekee, ei palvelija vastaa. Mutta Jumalan kohdalla ei ole niin. Minne menetkin ja kutsut Häntä, Hän kuulee. Ei ole ovenvartijaa, ei taloudenhoitajaa, ei välimiestä, ei palvelijaa, ei mitään sellaista. Sano: *Armahda minua*, niin Jumala tulee. Kun vielä puhut, Hän sanoo: *Tässä minä olen* ^{Jes 58,9}. Oi rauhan täyttämiä sanoja!

Hän ei odota rukouksen loppumista. Et ole vielä rukoillut loppuunkaan, kun jo saat.

Armahda minua! Jäljitelkäämme tuota kanaanolaisvaimoa. *Armahda minua! Paha henki vaivaa kauheasti tyttärentäni.* Entä mitä hän sai kuulla? *Suuri on sinun uskosi, vaimo! Tapahtukoon niin kuin tahdot* ^{Matt. 15:28}. *Minä saatoin sinut ymmälle, häpäisin sinua. Minä ajoin sinua pois, mutta et lähtenyt, vaan pysyit. Totisesti, suuri on sinun uskosi, vaimo!*

Suomentanut kreikan kielestä rovasti Johannes Seppälä († 2017).

Suomennoksen on antanut julkaistavaksi prof. emerita Hilikka Seppälä, jota – samoin kuin rovasti Johannestakin – toimitus kiittää yhteistyöstä ja muistaa rukouksin!

Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia*

Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgiassa ei ole eukaristiaosaa, vaan Pyhät Lahjat pyhitetään tätä liturgiaa varten edellisessä täydellisessä Basileios Suuren tai Johannes Krysostomoksen liturgiassa.

Tätä liturgiaa toimitetaan ainoastaan suuressa paastossa keskiviikkoina ja perjantaisin; viidennellä viikolla myös torstaina tai tiistaina, jolloin luetaan pyhän Andreas Kreetalaisen suuri katumuskanoni, ja suurella viikolla kolmena ensimmäisenä päivänä,

sekä eräinä juhlapäivinä.

Ennenpyhitettyjen lahjain liturgia on saanut alkunsa jo kristillisyyden ensimmäisillä vuosisadoilla, mutta nykyiseen muotoonsa sen järjesti pyhä Gregorius I, Rooman paavi, kuudennessa vuosisadalla.

Muinaiset kristityt kävivät usein Herran Ehtoollisella, mutta suuressa paastossa ei liturgiaa toimitettu muina päivinä kuin lauantaina ja sunnuntaina, sillä juhlallisella liturgian toimittamisella ei tahdottu rikkoa paas-

* Piispa Hermogenin teoksesta *Liturgika eli Oikea-uskoisen Kreikkalais-katoolisen Kirkon Jumalanpalveluksen selitys*. (1895, PSHV:n toimituksia XXVII) ss. 93–96. Tekstiasua on jossain määrin muokattu toimituksen toimesta.

topäivien murhetta, tai päinvastoin: paastopäivien murheella ei tahdottu rikkoo liturgianpalveluksen juhlallisuutta.

Tyydyttääkseen kristittyjen hurskasta halua käydä ahkerasti Herran Ehtoollisella säädettiinkin toimitettavaksi sellainen paastoliturgia, joka ei paastoa juhlallisuudellaan rikkonut.

Ennenpyhitettyjen lahjain liturgian sisältöön kuuluu hetket, ehtoopalvelus ja varsinainen liturgia.

Suuren paaston hetkissä lauletaan kolmesti kunkin hetken tropari, ja sitä laulettaessa tehdään kolme kumarrusta maahan. Kunkin hetken lopussa luetaan pyhän Efraim Syyrialaisen paastorukous: *Herra, minun elämäni valtias...* Kuudennessa hetkessä luetaan myös parimia profeetta Jesajan kirjasta. Yhdeksännen hetken jälkeen lauletaan autuuden lauseet: *Autuaita ovat hengessään köyhät...* Matt. 5:3-12, joissa meitä muistutetaan niistä kilvoituksista, jotka meidän tulee rukouksemme lisätä, päästäksemme Jumalan valtakuntaan sisälle, ja kunkin käskyn jälkeen lauletaan ryövärin rukous: *Herra muista meitä, kun tulet valtakuntaasi.* Luuk. 23:42 Uskontunnustuksen ja eräiden rukousten jälkeen päättyvät hetket mainitulla Efraim Syyrialaisen rukouksella ja loppusiunauksella.

Ehtoopalveluksessa, joka yhdistetään Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgiaan, luetaan pienen saaton jälkeen kaksi parimiasa. Ensimmäisen parimian jälkeen pappi, otettuaan käsiinsä

suitsuttimen ja kynttilän, tulee pyhälle ovelle ja siunaa niillä uskovaisia, lausuen: *Se on viisautta! Olkaamme vakaat! Kristuksen valkeus valaisee kaikkia!* Tämän tapahtuessa me lankeamme maahan, kumartaen ikään kuin itse Jeesuksen Kristuksen edessä, joka on *totinen valkeus, joka valistaa jokaisen ihmisen* Joh. 1:9.

Toisen parimian jälkeen, pyhien ovien jälleen avauduttua, lauletaan neljä psalmin 141 jaeetta, alkaen *Nouskoon minun rukoukseni...* Kunkin jakeen jälkeen toistavat laulajat kliirosilla ensimmäisen jakeen. Näitä jakeita laulettaessa uskovaiset rukoilevat polvistuneina. Pappi taas suitsuttaa pyhää savua alttaripöydän edessä, muistuttaen sillä meitä, että meidänkin rukouksiemme tulee olla puhtaat ja niiden tulee kohota taivaaseen niin kuin suitsutussavun. Lopuksi lauletaan uudestaan ensimmäinen jae, jolloin myös pappi laskeutuu polvilleen. Tämän jälkeen luetaan edelleen pyhän Efraim Syyrialaisen paastorukous.

Varsinainen liturgia alkaa hartauden ektenialla ja muilla ektenioilla, jotka tavallisessa liturgiassa lausutaan evankeliumin lukemisen jälkeen, ennen kerubiveisua. Liturgiassa tavallisen kerubiveisun sijaan lauletaan veisu *Nyt taivasten voimat...* Laulun aikana toimitetaan suuri saatto, jossa pyhät Lahjat tuodaan uhripöydältä pyhälle pöydälle. Saaton aikana uskovaiset heittäytyvät kasvoillensa maahan, osoittaen siten kunnioitusta pyhiteille Lahjoille. Tämän saaton papisto

toimittaa ääneti, sillä kirkollisen hierarkian ja seurakuntalaisten muisteleminen on jo tapahtunut siinä liturgiassa, jossa edeskannettavat lahjat pyhitettiin.

Saaton jälkeen jätetään pois kaikki ne rukoukset ja laulut, jotka kuuluvat eukaristiaan, ja otetaan täydestä liturgiasta ainoastaan ne osat, joilla uskovaisia valmistetaan pyhään Ehtoolliseen, nimittäin anomusektenia ja Herran rukous sekä papin juhlava julistus *Ennenpyhitetyt pyhät pyhille* ja veisajien vastaus: *Ainoa on pyhä...* Papiston nauttiessa Herran Ehtoollista lauletaan seuraava ehtoollislauselma: *Mais-takaa ja katsokaa, kuinka Herra on hyvä* Ps. 34:9. Kun pyhä ovi on avattu ja diakoni lausunut *Jumalan pelvossa ja uskossa lähestykää* lauletaan *Minä kiitän Herraa joka aika, Hänen kiitoksensa on alati minun suussani*, minkä jälkeen seuraa uskovien osallisuus Herran Ehtoollisesta. Ehtoollisen jaon jälkeen, papin siunattua kansaa lausuen *Pelas-*

ta, Jumala, Sinun kansasi... jatkavat veisajat veisua: *Taivaan leipää ja elämän kalkkia maistakaa ja katsokaa, että Herra on hyvä. Halleluja.*

Liturgian loppupuolella pappi lukee ambonin takana rukouksen, jossa hän rukoilee, että Herra, joka on johdattanut meidät kalliisiin paastopäiviin, auttaisi meitä hyvällä kilvoituksella kilvoittelemaan, päättämään paaston juoksun, säilyttämään uskon, muser-tamaan näkymättömien käärmeitten päät, tulemaan synnin voittajiksi ja saamaan nuhteettomasti kumartaa Hänen kunniallista ylösnousemis-tansa.

Piispainkokouksen päätöksen mukaisesti tulee illalla toimitettavassa Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgiassa pyhistä Lahjoista osalliseksi tulevien paastota vähintäänkin puolestapäivästä alkaen. Aamulla toimitettavien Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgioiden suhteen noudatetaan samaa paastosääntöä kuin tavanomaisen, täyden liturgian edellä.

Akatistospalvelus Vapahtajamme kärsimyksille*

pastori Dimitri Tarvasaho († 1962)

Vapahtajamme kärsimyksien salaisuus – niiden olemus ja merkitys niin koko ihmiskunnalle kuin yksittäiselle ihmisellekin – on kautta aikojen askarruttanut kristittyjen mieltä. Ne ovat olleet hurskaitten mietiskelyjen aiheena jo apostoleista

alkaen, niistä on kirjoitettu lukemattomia, hyvinkin ansiokkaita kirjoja, luotu ihania musiikkiteoksia, mutta yhä tämä mysteeriosta suurin on pysynyt meiltä salattuna. Voimme vain todeta, että *niin suuresti Jumala on rakastanut ihmistä,*

* Julkaistu teoksessa *Pyhä Pääsiäinen* (1945, Ortodoksisten Nuorten Liiton julkaisuja N:o 1) sivuilla 38–41. Tekstiä on vähäisesti lyhennetty ja tekstiasua on jossakin määrin muokattu toimituksen toimesta.

että antoi ainokaisen Poikansa, jotta jokainen, joka Häneen uskoo, saa iankaikkisen elämän Joh 3:16.

Ortodoksisen Kirkon jumalanpalveluksessa Kristuksen kärsimyksillä on keskeinen asema. Meillä on suuri joukko kanoneita, tropareita, stikiiroita ja muita veisuja, joiden kautta kirkkoisät, opettajat ja jumalallista innoitusta täynnä olleet kirkolliset runoilijat ovat koettaneet valaista meille tätä suurta salaisuutta. Heidän tarkoituksenaan on ollut synnintunnon ja inhon herättäminen omaa viheliäisyyttämme kohtaan.

Oi Herra, minä tiedän, kenen syy se on, että Sinä kärsit Golgatalla; se olen minä! Minä olen himoillani ristiinnaulinnut Sinut, mutta älä lue minulle tätä syntiä, minun katumukseni tähden! luumme puheena olevan akatistoksen veisussa.

Akatististos Kristuksen jumalallisia kärsimyksiä muisteltaessa on tarkoitettu syvällistä hartautta varten. Onhan meillä kaksi viikonpäivää – keskiviikko ja perjantai – omistettu tälle tapahtumalle. Siksi on luonnollista, että tällainen teos on syntynyt niitä varten, jotka haluavat elävöittää sydäntänsä ja vuodattaa katumuskyneitä näiden suurien muistojen parissa.

Rakenteeltaan *akatistos Kristuksen kärsimyksille* on muiden akatistos-veisujen kaltainen. Paitsi varsi-

naista akatistosta on siihen liitetty osin suuren viikon veisuja, kuten esimerkiksi troparit *Silloin, kun kunnialliset opetuslapset – –, Kunniallinen Joosef – –* sekä eksapostilariot *Minä näen, oi Vapahtajani – –* ja *Viisaan ryövärin – –* ynnä muita suuren torstain, perjantain ja lauantain veisuja. Kanonin irtossit ovat myös otetut suuren lauantain aamupalveluksen kanonista – ne ovat neitseen Kassianen (900-l.) ja Kosmaan sepittämiä –, mutta sen sijaan troparit ja itse akatistos ovat meille tuntemattoman tekijän käsialaa.

Tekijä noudattaa aikajärjestystä. Vapahtajan maallisen elämän kolmen viimeisen päivän tapahtumat kuvataan elävästi, tarkasti ja ääretömän voimakkaasti. Tarkoituksena on herättää rukoilijassa voimakasta katumusta ja kiitollisuutta kaiken tapahtuneen vuoksi.

Pysyen koko ajan evankeliumin ja perimätiedon pohjalla tekijä vie meidät kärsimysmysterion syvyyksiin, avaa meidän silmämme näkemään Vapahtajamme nöyryyden, Hänen Äitinsä tuskat, Juudaksen sietämättömän petollisuuden sekä Pilatuksen raa'an välinpitämättömyyden. Samalla hän koettaa saada lukijan vakuuttuneeksi siitä, että myös hän itse on osallinen tuohon suureen tragediaan, viitaten siihen, että se toistuu, eli Vapahtaja yhäkin kärsii meidän syntiemme ja paatuneisuutemme tähden.

Ensimmäiset veisut vievät meidät Yläsaliin. Pyhä Ehtoollinen on päätynyt, Juudas tehnyt petoksensa, *otti koko meidän aarteemme*, petti apostolisen kutsumuksensa ja luopui Jumalasta. Vapahtaja valmistuu lähtemään Getsemaneen, jolloin Neitsyt Marian äidintuska alkaa. *Miksi riennät niin pian vapaaehtoisiin kärsimyksiin, Poikani?*” kysyy hän; mutta mitä teemme me? Me rukoilemme ja rakkaudella ylistämme Häntä, joka on henkensä antanut meidän edestämme.

Kanonin ensimmäinen veisu on omistettu Getsemanen tapahtumille. Vapahtaja rukoilee ja samalla osoittaa alttiutta. Hän on valmis täyttämään kaiken. Ihmeellinen ajatukseltaan on kolmas tropari:

”Otsasi hiessä pitää sinun syödä leipääsi”, sanoit Sinä langenneelle ihmiselle. Sinun rukoillessasi verinen hiki vuosi kaikkein puhtaimmasta ruumiistasi, oi Sinä, totinen Adam, sillä Sinun ruokasi on se, että Sinä teet Isäsi tahdon.

samoin kuin myös neljäs:

Maa ei enää ole kirottu, sillä Sinun Poikasi veren kautta on se siunattu. Sinä, siunattu maa, kaikkein puhtahin Neitsyt, nosta minut, joka olen tomu ja tuhka, ylös, että minä ylistäisin Kristusta, meidän Jumalaamme!

Kolmannessa veisussa tapahtumat kehittyvät, Vapahtaja rukoilee, apostolit ovat vaipuneet syvään

uneen, Juudas lähestyy vangitsijoiden mukana, Jeesus parantaa papin palvelijan irti hakatun korvan, ja me rukoilemme henkemme ja ruumiimme taudeille parannusta.

Neljännessä ja viidennessä veisussa kuvataan Vapahtajan tuomitsemista, Herodeksen häpeämättömyys paljastetaan, samoin Pilatuksen turmeltunut oikeudentaju.

Kuudennessa veisussa kuvataan ristintietä. Vanhan Testamentin tapahtumia nähdään uudessa valossa:

Oi Jeesus, Sinä tulit ristiäsi kantaen, kärsiäksesi juutalaisilta, niin kuin Aabel kärsi Kainilta. – Tule nyt ja etsi myös minut, eksynyt!

Sinä astut kuin Iisak, kantaen hartioillasi ristiä, jonka päällä tahdoit kantaa Isälle hyvähajuisten uhrin syntieni edestä.

Jaakob näki näyssä portaat, jotka ulottuivat taivaaseen asti. Ne kuvasivat ristiäsi. – Ylennä alhainen mieleni ristisi kautta korkeuden asuinsijoihin.

Tämän jälkeen luetaan itse akatis-tos. Se jakautuu kahteen osaan. Kontakteissa kuvataan historiallista taustaa ja tapahtumia. Iikosseissa taas puhutaan laajemmin niiden merkityksestä koko ihmiskunnalle, huomioiden Vapahtajan koko lunastus- ja opetustyö. Lukekaamme muutamia otteita:

Tahtoen jälleen täydentää enkelien vajautuneet kuorot, et Sinä niihin enkeleitä ottanut, vaan Sinä itse,

ollen Jumala, tulit minun tähteni ihmiseksi.

Jumalallisella verelläsi olet Sinä peittänyt itsesi, Sinä, joka verhoudut valkeuteen niin kuin viittaa. Minä tiedän, totisesti tiedän profetan kanssa, miksi Sinun vaatteesi ovat purppuran väriset. Herra, minä olen haavoittanut Sinut synneilläni, mutta Sinulle, joka minun tähteni haavoitettiin, minä kiittäen huudan: Halleluja!

Sanavirtaiset kaunopuhujat, vaikka paljonkin puhuvat, eivät voi oikealla tavalla kiittää Sinun jumalallisia kärsimyksiäsi, oi ihmisiä rakastava!

Tahtoen pelastaa maailman, Sinä paransit sokeita, ontuvia, spitaalisia, mykkiä ja kuuroja sekä ajoit pois pahoja henkiä. Mutta mielettömät juutalaiset huokuen vihaa ja kateuden vaivaamina naulitsivat Sinut ristiin, sillä he eivät osanneet veisata: Halleluja!

Viimeisen kontakin jälkeen jatkuu kanoni. Sen seitsemäs, kahdeksas ja yhdeksäs veisu ovat dogmaattisia. Tekijä syventää ajatustansa kärsimysten luonteesta, ottaa avukseen profetiat ja pyrkii herättämään rukouksijassa ei ainoastaan katumusta, vaan ennen kaikkea kiitollisuutta. Siksi useimmat troparit päättyvät seitsemännessä veisussa lauseeseen: *Kiitetty olet Sinä iankaikkisesti, Jumalan Karitsa, joka valmisteit maailmalle iankaikkisen pelas-*

tuksen ja kahdeksannessa veisussa: Ylistäkää veisuilla Herraa ja kiittäkää Häntä iankaikkisesti tai kuten yhdeksännessä: Opetä minua oikein kiittämään Sinua.

Lyhyessä selostuksessa on mahdollonta antaa tyhjentävää kuvausta tästä rukouskilvoituksesta. Sen aitous ja omakohtaisuus ovat hämmästyttäviä. Kaikesta päätellen kirjoittaja ja laatija on ollut mitä aidoimmassa mielessä hurskas ja kirjoitti akatistoksensa ennen kaikkea itseään varten, omaa kasvuaan varten.

Vain siten voimme ymmärtää hänen teoksessaan esiintyvät todellisen katumuksen ja kiitollisuuden tunteet, sillä *ne, jotka eivät ole puhdistaneet sieluaan synneistä, vaan vielä kantavat sitä synnin tahraamana, vaikenavat, eivätkä voi kirjoittaa mitään sellaista, mitä voi lukea kirkossa**. Teoksensa laadusta päätellen on akatistoksen tekijä epäilemättä saavuttanut korkean hengellisen täydellisyyden.

Passio-palvelus eli akatistospalvelus Vapahtajamme kärsimyksille toimitetaan Myllypuron kappelissa suuren paaston 2., 3., 4. ja 5. sunnuntain iltoina. Kussakin palveluksessa kuullaan yhden neljästä evankelistasta kuvaus Herramme kärsimyksistä, kuolemasta ja elämääkantavaan hautaan laskemisesta. Ks. jumalanpalveluslistaus.

* Pt Stefanos, Savvaan luostarin munkki.

Marttyyrit – paastojien vahvistajat

Maaliskuun yhdeksäntenä päivänä pyhä Kirkko kunnioittaa Sebasteian marttyyrien muistoa. Liciniuksen vainoissa kärsineet neljäkymmentä Kristukseen uskovaa soturia jäivät ensimmäisten vainojen viimeisten kärsijöiden joukkoon.

Juhlapäivän kirkkoveisut elävästi kuvastavat tämän marttyyrien nelikymmenikön kärsimysten tien, jonka he kulkivat tunnustettuaan uskonsa Kristukseen:

Katsoessaan kidutukset nautinnoiksi pyhät marttyyrit riensivät hyiseen järveen ikään kuin kesän lämpöön ja sanoivat: ”Älkäämme kavahtako talvista säätä, niin vältämme helvetin peljättävän tullen. Palakoon jalka karkeloidakseen iankaikkisesti. Vaipukoon käsi noustakseen Herran puoleen. Älkäämme säälikö kuolevaa luontoa. Valitkaamme kuolema, niin saamme voittoseppeleet Kristus Jumalalta, meidän sielujemme Pelastajalta.”

Kristityiksi tunnustautuneita suostueltiin luopumaan uskostaan ja uhraamaan epäjumalille. Jumalaa rakastavien hengen satureiden pitäytyttyä uskossaan, ohjattiin heidät talven kylmyydessä läheisen järven vesiin, jonka vierelle oli lämmitetty sauna houkutteukseksi niille, jotka olivat valmiit luopumaan uskostaan. Puolustaen totuutta ja vanhurskautta soturit pysyivät vahvoina, mutta eivät kuitenkaan

kaikki:

Riemuiten pahuuden ruhtinas tempasi Eedenistä neljäkymmenen joukosta langenneen, niin kuin kurjan Juudaksen kahdentoista joukosta.

Yksi neljästäkymmenestä, veden kylmyyttä kestävästi, joutui kiusauksen valtaan ja ilmoitti luopuvansa Kristuksesta.

Niin vartijoiden sallittua hänen nousta järvestä, hän kiiruhti lämmittelemään. Hänen helpotuksensa kuitenkin osoittautui lyhytaikaiseksi, sillä hänen ruumiinsa ei kestänyt lämpötilan äkillistä muutosta.

Yhden luovuttua uskostaan jäi nelikymmenikkö vajaaksi, kunnes jumalallisen ilmestyksen saaneena yksi vartiosotilaista näki neljäkymmenen marttyyriseppeleen laskeutuvan taivaasta kolmekymmentäyhdeksän yhä kylmyydessä kärsivän uskontunnustajan päiden ylle, yhden jäädessä luopumuksen seurauksena vaille kantajaansa.

Marttyyrien uskosta vakuuttuneena vartija tunnustautui kristityksi ja täydentäen nelikymmenisen joukon hän astui kylmään veteen kuollakseen yhdessä kristivelijensä kanssa. Näin hän täytti kilvoituksen, josta Vapahtajaan luopunut ja ajallisen elämän valinnut sotamies oli kieltäytynyt:

Elämän rakastaja kuoli rientäessänsä sielun turmelemaan kylpyyn, mutta hyvä Kristuksen rakastaja veisasi näkemänsä innoittamana

marttyyrien kanssa ikään kuin turmeluksettomuuden kylvyssä: Kii-tetty olet Sinä, meidän isiemme Jumala!

Pyhien marttyyrien juhlaa vietetään poikkeuksetta suuren ja nelikymmenpäiväisen paaston aikana, mikä on erityisen osuvaa heidän lukumääränsä vuoksi. Kuitenkin marttyyrien kärsimyskertomuksessa on myös syvällisempi opetus – erityisesti nyt saavuttessamme puolimatkaa tiellämme kohti Vapahtajan kärsimyksiä ja ylösnousemusta.

Pyhät marttyyrit kärsimyksillään aina kehottaa meitä vahvuuteen uskosamme ja toivossamme Kristukseen. Sebasteian marttyyrien esikuva antaa meille saman opetuksen, lisäten siihen erityisen näkökannan viettämäämme paastokauteen: Se, että lähdemme paaston taipaleelle, ei vielä itsessään takaa meille osaa Kristuksen omille valmistetuista kirkkauden seppeleistä.

Jos onnistummekin noudattamaan Kirkon säätämää paastoa – pidättäytymään paastoon sopimattomista ruoista, välttämään pahaa, elvyttämään rukouselämäämme, tekemään hyvää lähimmäisillemme, auttamaan tarpeessa olevia – olemme tuki lähteneet Kristuksen viitoittamalle tielle ja meillä on toivoa siitä, että voimme apostolin tavoin lausua: *Olen kilpaillut hyvän kilpailun, olen juossut perille ja säilyttänyt uskoni* ². Tim. 4:7. Mutta me emme ole vielä perillä.

Nelikymmenikön joukosta yksi astui Kristuksen viitoittamalle vaikealle tielle, mutta ihmissuvun vihollisen

viettelemänä luopui siitä, valiten aistillisen mukavuuden. Mutta saatana, joka on ollut murhaaja alusta asti ^{Joh. 8:44}, osoitti jälleen luontonsa, ja näennäinen helppous koitui kuolemaksi.

Helppoa on ajatella, että olemme josakin vaiheessa kilvoitustamme saavuttaneet ”tydyttävän tilan”: että olemme paastonneet niin ja niin monta päivää Jumalalle mieluisasti, joten voimme tyytyä vähempään koittavilla viikoilla. Tällaisen ajattelun sijaan tuleekin meidän omien ansioittemme sijaan pitää katseemme alituisesti kiinnitettynä siihen, mitä kohti matkaamme: ristiinnaulittua Vapahtajaa ja kivellä sinetöityä hautaa, jossa lepää itse Elämä. Ja niin, muistaen mihin valmistaudumme, tulee meidän kysyä itseltämme: *Mikä vielä estää minua otollisesti lähestymästä tuota peljättävää ja elämää kantavaa leposijaa? Mikä minut yhä vieläkin erottaa Jumalasta? Mistä luopumalla tai mitä lisäämällä olisin nykyistä parempi kristitty?*

Marttyyrien muisto suo voimaa myös kaikille heille, jotka eivät ehkä aiempina vuosina ole päässeet alkuunkaan paastomatalla kohti Golgatan peljättäviä tapahtumia: paaston alku on saattanut jäädä huomaamatta, maalliset kiireet tai huolet ovat ehkä vähentäneet intoa lähteä tälle matkalle tai paastokilvoitus ei muutoin päässyt juurtumaan osaksi kristillistä elämää.

Lohdullisena esikuvana näemme sotamiehen, joka rakkautensa ja toivonsa Kristukseen panneiden marttyyrien uskon vaikutuksesta otti omaksensa

Kristuksen osoittaman kapean tien, ja otti marttyyriin verikasteen kylmässä vedessä.

Ken siis on paaston tielle lähtenyt, älköön kiusausten ja vaikeuksienkaan kohdatessa veltostuko ja luopuko siitä, mitä on kilvoituksellaan saavuttanut. Sillä *turmeluksen kylpy* – s.o. paastosta luopuminen, kaikkalainen ajallinen mukavuus ja näennäinen nautinto – on makea syödä, mutta syötynä muuttuu katkeraksi. Sen sijaan jatkakoon niiden kolmenkymmenenyhdeksän innolla kunniallisesti sitä, minkä on aloittanut, jottei hänen oma nelikymmenikkönsä jäisi vajaaksi ja vaille kunnian seppelettä.

Ken puolestaan ei paaston tielle ole valmistautunut eikä ehkä matkaan lähtenyt, älköön hän joutuko epätoivon valtaan, älköönkään enää lykätkö tälle taipaleelle lähtemistä! Koskaan ei ole liian myöhäistä ryhtyä paastoon, sillä myös yhdennellätoista hetkellä työhön ryhtyneet Jumala palkitsee – ja ainoastaan toimeen ryhtymättömyys on esteenä paastoviikkojen tai -päivien omistamisessa Kristuksen kärsimysten kohtaamiseen valmistautumiselle. Pääsiäisyönähän kyllä

kuulemme Johannes Krysostomoksen pääsiäissaarnassa lohdulliset sanat liittyen paastoon ja Jumalan armeliaisuuteen: *Aikomuksenkin Hän hyväksyy*. Aikomuksen tulee kuitenkin olla todellinen, ja juuri nyt on tuo oikea hetki ^{vrt.} 2. Kor. 6:3 valjastaa aito aikomuksemme ja ryhtyä toimeen!

Näinä valmistautumisen viikkoina pitäkäämme kirkkaana mielessämme matkamme päämäärä: Vapahtajan kohtaaminen – Hänen, joka oli valmis meidän tähtemme kärsimään ja kuolemaan.

Mistä siis olemme valmiit Hänen tähtensä luopumaan, jotta valmistautuneina saisimme nähdä Hänen kirkkaan ylösnousemisensa päivän, ja jotta kesätävinä paastossa – hengellisessä *turmeluksettomuuden kylvyssä* – yhdessä nyt muistamamme nelikymmenikön kanssa saisimme veisata meille valmis-

tetusta autuaallisuudesta osallisina: *Kivuliasta on jäykistyminen, hirveä kärsimänne ankara kylmyys, mutta suloinen paratiisi, sillä nyt meitä lämmittää patriarkka Abrahamin helma iankaikisissa asunnoissa.*

J.V.

Kolmas puhe Herran rukouksesta

Pyhä isämme Filaret († 1866), Tšernigovin arkkipiispa

Tulkoon Sinun Valtakuntasi!

Toinen anomus Herran antamassa rukouksessa on: *Tulkoon Sinun valtakuntasi*. Esitetään rukoiltavaksi jotain suurta ja korkeata – Jumalan valtakuntaa. Meidän pitää ottaa tarkasti huomioon rukouksen kohde.

Mikä on tuo Jumalan valtakunta?

Jumala hallitsee maailmassa maailman luomisesta asti. Hän varjelee maailmaa ja ohjaa sitä sille määrätuille tarkoituksille. Hänen tietämättään, Hänen tahtomattaan ei tässä mikään liiku, ei mitään tapahdu. *Herralla on istuimensa taivaissa, ja Hänen valtansa alla on kaikki maa.* Ps. 103:19 Mutta se valtakunta on kauan sitten tullut olemaan ja lakkaamatta se jatkuu. Tämä ei siis ole se valtakunta, jota me anomme tulemaan.

On vielä toinen valtakunta – armon, vapauden valtakunta, jonka tulee kehittyä kunnian valtakunnaksi. Tätä tulee meistä jokaisen – samoin kuin kaikkien kansojenkin – todella odottaa. Juuri tätä Herra käskee rukoilemaan tulevaksi.

Taivaallisen hyvyyden vuoksi oli otollista luoda meidät järjestäisiksi ja vapaiksi. Vapaasta tahdostamme me voimme olla yhtäläillä joko Ju-

malan rakkaita lapsia omaksi onneksemme tai tottelemattomia omaksi täydelliseksi onnettomuudeksemme. Jumala tahtoo meille onnea – yksinomaan onnea. Etsimkö me sitä?

Voi, kuinka välttämätöntä ihmisille onkaan taivaallisen armovoi-man asuminen heidän sydämissään! Mitä on ihminen ilman armovoimaa? Synnin asunto, heikentynyt, epäjärjestykseen joutunut organismi, jossa kaikki osat toimivat epäsäännöllisesti ja ovat parantumattomasti vahingoittuneet; alkurakenteensa puolesta ihana organismi, mutta sitäkin surkeampi jouduttuaan epäjärjestykseen!

Turhaan parhaimmat ja viisaimmat ihmiset käyttävät kaikenlaisia keinoja tämän organismin parantamiseksi: eivät mitkään vaivat ole saavuttaneet tarkoitustaan. Ainoastaan taivaallinen armovoima saattaa kaiken parantaa. Sen voimalla palautetaan ihmishengelle terveys, eheys ja elämän järjestys. Sen voimalla ilmestyy sielussa Jumalan valtakunta, tai – kuten apostoli sitä kuvailee – *vanhurskaus, rauha ja ilo, jotka Pyhä Henki antaa* Room. 14:17.

Jatkuu seuraavassa numerossa

Neljän ensimmäisen paastoviikon erikoisuuksista*

Ensimmäisellä viikolla luetaan neljän ensimmäisen päivän suuressa ehtoonjälkeisessä palveluksessa pyhän Andreaan, Kreetan arkkipiispan, tekemä suuri katumuskanoni[†], jossa kullekin kانونin veisun troparille veisataan liitelausemaksi *Armahda minua, Jumala, armahda minua!* Perjantaina Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgian lopulla toimitetaan ambonintakaisen rukouksen jälkeen rukouskanoni pyhälle suurmarttyyriille Teodoros Alokkaalle.[‡] Sunnuntaina toimitetaan joissakin kirkkoissa juhlallinen ortodoksisuuden

rukouspalvelus, joka on yhdeksän-ellä vuosisadalla säädetty toimitettavaksi sen muistoksi, että oikeuskoinen Kirkko voitti kaikki sitä häiritsevät harhaopit, joista viimeinen, nimittäin ikonoklasmi, oli lopullisesti kukistettu vuonna 842.[§]

Kolmannen paastosunnuntain aattoiltana tuodaan vigilian aamu- palveluksen loppupuolella, suuren ylistysveisun jälkeen, pyhä Risti alttarista keskelle kirkkoa. Ristin näkemisellä ja Vapahtajan kärsimyksien muistamisella vahvistetaan meitä paaston puolivälissä suuremmalla kärsivällisyydellä kulkemaan

* Piispa Hermogenin teoksesta *Liturgika eli Oikea-uskoisen Kreikkalais-katoolisen Kirkon Jumalanpalveluksien selitys*. (1895, PSHV:n toimituksia XXVII) ss. 96–97. Tekstiasua on jossain määrin muokattu toimituksen toimesta.

[†] Tätä kanonia sanotaan *suureksi* korkean sisältönsä ja laajuutensa tähden. Siinä missä muissa kanonirunoelmissa on tavallisesti noin 30 troparia, on suuressa katumuskanonissa tropareita lähes 250.

[‡] Tämä muistojuhla on jäänyt seuraavan tapauksen johdosta. Kristittyjen vainoaja, keisari Julianos, saattuaakseen kristityitä ensimmäisellä paaston viikolla, antoi Antiokian maaherralle käskyn salaa vihmoo torilla myytävät ruokatavarat epäjumalten uhriverellä. Mutta pyhä marttyyri Teodoros ilmestyi unessa Antiokian piispalle Eudoksiokselle, ilmoitti hänelle kristityitä uhkaavan vaaran ja neuvoi heitä käyttämään ruokanaan kolivaa, eli hunajan kanssa keitettyä vehnää. Tämän muistoksi rukouskanonin jälkeen nykyäänkin siunataan kolivaa.

[§] Tämä juhlallinen kirkonmeno toimitetaan liturgian edellä tai sen jälkeen. Tässä jumalanpalveluksessa rukoillaan, että Jumala katsoisi pyhän Kirkkonsa puoleen, säilyttäisi sen vahingoittumattomana, vapaana harhaopeista ja väärästä uskosta, palauttaisi siitä erkaantuneet Kirkon yhteyteen ja vahvistaisi oikeassa uskossa niitä, jotka ovat olleet Kirkolle uskollisia. Kun epistola (1. Kor. 16:17–20), evankeliumi (Matt. 18:10–18) ja rukous ovat luetut, julistaa protodiakoni tärkeimmät oikean uskon opinkappaleet ja ilmoittaa Kirkon yhteydestä eronneiksi (kr. ὀνόθεοι) näiden opinkappaleiden kieltäjät ja vääristelijät. Kunkin julistuksista vahvistavat piispat, jotka ovat sitomisen ja päästämisen vallan saaneet (Matt. 18:18), veisaamalla kolmesti ὀνόθεοι! Lopuksi veisataan uskon puolustajille – edesmenneille iankaikkinen muisto, elossa oleville pitkän iän toivotus.

loppuun asti paaston hyvää kilvoitusta. Keskelle kirkkoa tuotua ristiä kunnioitetaan koko **neljännen paastoviikon** ajan. Kyseisen viikon

keskiviikkona vietetään erityisin ristinpalveluksin puoltaväliä matkalla kohti Herran Pääsiäistä.

Jatkuu seuraavassa numerossa

MIELIPIDEKIRJOITUS

Toimitus on päättänyt julkaista sille postitetun mielipidekirjoituksen, joka käsittelee seurakunnallista elämää tuoreen Kirkon jäsenen silmin. Samalla on kuitenkin katsottu aiheelliseksi tarkentaa, ettei käsillä oleva kirjoitus ole kohdennettu keihinkään yksittäisiin pyhäkkömme seurakuntalaisiin, vaan kirjoittaja kommentoi laajempia n.s. ”trendejä”, eli muoti-ilmiöitä, joita on havainnoinut laajemmissa seurakunnallisissa yhteyksissä ja kirkollisessa keskustelussa.

Kirjoituksen alaviitteet ovat kirjoittajan itsensä käsialaa.

Korona-ajan katekumeeni ja kirkon traditio – henkilökohtainen katsaus perinteiden ja tapakulttuurin siirtymiseen seurakuntaelämässä neuvomisen ja ohjeistamisen kautta.

Olen korona-ajan katekumeeni ja ensimmäiset kirkkovuoteni olen kasvanut pääsääntöisesti striimatujen jumalanpalvelusten parissa. Seurakuntaelämää olen opetellut vasta koronasulkujen poistuttua ja seurakuntalaisten vähitellen palatessa pyhäköihin yhteisten jumalanpalvelusten pariin.

Korona-ajan katekumeenin paras

ystävä on ehdottomasti kirkkomummonkaltainen* seurakuntalainen, joka ohjaa ja opastaa tapakulttuurin ja Kirkon tradition† pariin. Seurakunnissa ja Kirkon perinteen parissa vuosikymmeniä eläneet, iäkkäämmät seurakuntalaiset ovat koko seurakunnalle – ja etenkin kirkkoon liittyneille – kultaakin kalliimpia elävän tradition kantajia.

Tapa- ja toimintakulttuurissa neuvominen ja ohjeistaminen on eräänlaista kulttuuritulkkausta, jota uusi ortodoksi väistämättä tarvitsee. Emme liene liittyneet Kirkkoon valitaksemme traditioista ja paikallis-

* *kirkkomummo* on vakiintunut käsite iäkkäämmästä seurakuntalaisesta, joka neuvoo (usein kysymättä) muita seurakuntalaisia oikeaoppisesta käyttäytymisestä ja toiminnasta seurakunnassa ja jumalanpalveluksissa.

† Traditioilla tarkoitetaan tässä mm. seuraavia asioita: milloin ja miten kumarretaan, milloin tehdään ristinmerkkejä, maahankumarruksia tai polvirukouksia, milloin kuuluu istua tai olla liikkumatta, milloin ja minne kuuluu puolestaan liikkua sekä milloin ja mitä pitää suudella ja missä tilanteissa mitään edellä mainituista ei missään nimessä tehdä.

kulttuurista vain meitä itseämme miellyttävät osat sivuuttaaksemme ne puolet, joita emme ymmärrä, joista emme tiedä tai joita emme itse pidä tärkeinä.

Olemme osa seurakuntaa ja seurakunta yhdessä toimii elävän perinteen kantajana. Kirkkomummojen neuvoista ja ohjeistuksesta voimme siis olla vain kiitollisia.

Koen, että yhteisön sisältä tullut ohjaus liittää minua myös sosiaalisesti seurakunnan jäseneksi. On helpottavaa, ettei minun tarvitse aina osata esittää oikeita kysymyksiä, sillä enhän mitenkään voi osata kysyä asioista, joista en tiedä.

Neuvottavana oleminen tietysti vaatii vastaanottajaltaan aimon annoksen nöyryyttä, vastaanottokykyä sekä kuuliaisuutta seurakuntalaisia kohtaan, eivätkä edellä mainitut hyveet ole meille ihmisille aina kaikista helpoimpia toteuttaa. Neuvot ja muistutukset eivät välttämättä ole tarpeettomia myöskään pitkäaikaisemmille seurakunnan jäsenille näin pandemiatauon jäljiltä. Kirkon valtavan rikkaassa traditiossa lieenee oppimista ja omaksumista koko elämän ajalle.

Jokaisessa pyhäkössä on lisäksi myös omia pieniä paikallistapoja ja -perinteitä, joihin voi vihkiytyä vain osallistumalla yhteisiin jumalanpalveluksiin ja seuraamalla kanssaruu-

koilijoiden esimerkkiä. Kappelimme paikallinen tapa esimerkiksi on, ettei tuohuksia tarvitse sammuttaa palvelusten aikana, vaan ne saavat palaa loppuun. Kappelimme runsaat jumalanpalvelukset myös mahdollistavat kirkkovuoden tarkan seuraamisen rikkaine yksityiskohtineen ja tapoineen, mikä mahdollistaa osallistua monipuolisen traditioiden seuraamisen ja omaksumisen.

Jumalanpalvelusten aikana on hyvä kuitenkin keskittyä omaan ja yhteiseen rukoukseen muiden tarkkaamisen sijaan. Jos kuitenkin kirkkomummonkaltainen ihminen tulee sanomaan sinulle: *Vanhan testamentin lukukappaleiden aikana istutaan, voit kiittää ja siirtyä lepuuttamaan jalkojasi* – silloin nimittäin kuulu istua.

Ojenna viisasta ja hänen viisautensa kasvaa. Sananl. 19:25b

Reliikkien Suuteloitsija

Tiedotuslehtisessä julkaistuissa mielipidekirjoituksissa esitetyt näkemykset ovat kirjoittajain omia, eivätkä välttämättä sellaisenaan edusta toimituksen näkemyksiä, joskaan eivät välttämättä myöskään ole edustamatta. Yksittäisen mielipidekirjoituksen kohdalla aiheelliseksi katsottaessa on toimitus eksplisiittisesti irtisanoutuva mielipidekirjoituksissa esitetyistä näkemyksistä tahi tarkentaen ilmaiseva kantansa suhteessa niihin.

ELÄMÄN PUU

Otteita pyhäin opetuksista ja elämäkertoista

Nainen jätti vesiruukkunsa siihen, meni kaupunkiin ja sanoi ihmisille: »Tulkaa katsomaan, tuolla on mies, joka kertoi minulle kaiken mitä olen tehnyt! Olisiko hän Messias?» [...] Monet tuon Samarialaisen kaupungin asukkaista uskoivat Jeesukseen kuultuaan naisen todistavan: »Hän kertoi minulle kaiken mitä olen tehnyt.» Joh. 4.28–29, 39

Pyhän **Jotine Samarialaisen** muistoa vietetään (26.2.)

Everyone has a cross to carry. Why? Since the leader of our faith endured the cross, we will also endure it. On one hand, the cross is sweet and light, but, on the other, it can also be bitter and heavy. It depends on our will. If you bear Christ's cross with love then it will be very light; like a sponge or a cork. But if you have a negative attitude, it becomes heavy; too heavy to lift. Obedience doesn't set people free of the bodily passions only, but of the spiritual ones, as well.

Pyhä **Efraim Katunakialainen** (27.2.)

Maaliskuussa 1918, kunniallisen ja eläväksitekevän ristin kumartamisen sunnuntain jälkeen, Johannes ja hänen veljensä Jaakko saivat määräyksen tulla valkoisen armeijan kutsuntoihin Tuupovaaran kansakoululle. Siellä veljekset pidätettiin ilmiannon perusteella. Perimätiedon mukaan toinen pidättäjistä löysi Johanneksen takin taskusta kouluopetukseen tarkoitettun matkaikonin. Mies polki ikonin maahan, kirosi ja totesi, ettei Johannes enää tarvitsisi sitä. Sitten veljeksiä lähdettiin kuljettamaan kohti Joensuuta. Johannes sai kuitenkin vielä vierailta omassa kodissaan. Siellä hän siunasi alle vuoden ikäisen kummityttönsä ja itsensä ristinmerkillä ja pujotti tytön kaulaan oman kultaisen kasteristinsä.

Pyhän **Johannes Sonkajanrantalaisen** (8.3.) elämäkerrasta

Iloitkaa kaikki te, jotka olette Jumalan tähden luopuneet katoavaisista, sillä maailma kaikkinsa on ajallinen, Jumala yksin on katoamaton ja kuolematon. Katoavaista ei ole vain rikkaus ja omaisuus, vaan myös kaikki hekuma ja synnin nautinto. Ainoastaan Jumalan käskyt ovat valo ja elämä. Valoksi ja elämäksi kaikki niitä kutsuvatkin.

Pyhä **Simeon Uusi Teologi** (12.3.): Käytännön kilvoittelusta ja Jumalan tuntemisesta, luku 11

TOIMITUKSELTA

Luomaton Valkeus -tiedotuslehtinen on luettavissa sähköisessä muodossa Internet-osoitteessa:

<http://www.ihory.fi/luomaton-valkeus-lehti/>

Luomaton Valkeus -tiedotuslehtisen tilaaminen postitse toimitettavaksi on mahdollista toimittamalla toimitukselle osoitetietojen keralla postimerkkejä niin moneksi kuukaudeksi kuin haluaa lehtistä postitse toimitettavan. Tiedotuslehtisen voi tilata itselleen tai jollekulle muulle. Toimituksen yhteystiedot lehden takalehdellä.

Toimitus vastaa sille postitse toimitettuihin **kysymyksiin** liittyen Kirkon uskonoppiin, kirkollisiin tapoihin jne.

Kysymykset julkaistaan nimettöminä. Seuraavassa numerossa vastataan – palstatilan mahdollistamissa rajoissa – kysymyksiin, jotka ovat saapuneet toimitukselle maanantaihin **6.3.** mennessä.

Toimitukselle on mahdollista **tarjota aineistoa** (matkakertomuksia, hartauskirjoituksia, mielipidekirjoituksia yms.) julkaistavaksi – nimimerkillä tai omalla nimellä. Toimitus julkaisee näitä kirjoituksia palstatilan sen mahdollistaessa ja arvioituansa, missä määrin kirjoitus palvelee tiedotuslehtisen funktiota.

AJANKOHTAISTA KAPPELILLA

Pyhä- ja juhlapäivien **liturgioiden jälkeiset kirkkokahvit** kaipaavat tekijöitä. Ajankohtainen listaus tekijää vailla olevista kirkkokahvitusajankohdista löytyy kappelin keittiön ovesta, johon kutsumusta kahvituksen järjestämiseen tuntevat voivat laittaa nimensä. Tarvittaessa kanttori ohjeistaa ja perehdyttää keittiön käyttöön sekä myös antaa lisätietoja. **Huom!** Myös lauantailiturgioiden ja Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgioiden yhteyteen saa järjestää kahvitusta.

Maanantaisin ehtoopalveluksen jälkeen kokoontuu kaikille käsitöitä harrastaville tai harrasteesta kiinnostuneille avoin **jaalouskois-kirkollinen käsityöpiiri**.

Perhekerho kokoontuu tiistaipäivinä 21.2 ja 7.3. klo 9:30–11:30.

Kappelilla järjestetään koulutusta **ponomarina** toimiville tai asiasta kiinnostuneille. Lisätietoja ja aikataulut papilta kysymällä.

Parittomien viikkojen tiistai-iltoina (28.2. ja

14.3.) illan palveluksen jälkeen kokoontuu **neofyyttikurssi**, eli kurssi vastikään Kirkkoon liittyneille tai muutoin syvällisempää tietoa ortodoksiasta kaipaaville.

Perinteen mukaisesti **koliva** siunataan ja nautitaan ensimmäisen paastoviikon perjantaina (24.2.) Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgian jälkeen.

Su 12.3. liturgian jälkeen paastoateria, jonka tuotto ohjataan kirkkomme lähetys- ja kehitysyhteistyöjärjestö Filantropian paasto-

keräyksen tukemiseen.

Ristaleipien leipojaiset **sunnuntaina 12.3.** liturgian ja paastoaterian jälkeen. Karjalassa oli tapana, että lapset veivät kummeilleen ristillä koristellun leivän paaston puolivälissä eli ristin viikon keskiviikkona, joka tänä vuonna on **15.3.** Tapahduma on suunnattu erityisesti lapsiperheille, mutta myös aikuiset voivat tehdä ristaleipiä vaikkapa kummilapsilleen annettaviksi.

Kukkatalokoot kirkkokansalle jaettavia virpomavitsoja varten **ma 13.3., 20.3.**

ja **27.3.** klo 9–12.

KIRKKOJUHLIA

18.2. Kaikkien askeesissa kirkastuneiden pyhittäjäisien ja jumalankantajaisien muisto, p. Leo Suuri

19.2. Sovintosunnuntai, paastoon laskeutuminen, maitoruoista luopuminen*

Pyhä ja suuri nelikymmenpäiväinen paasto 20.2.–31.3.

25.2. Teodoroksen lauantai, p. Edelläkävijän ja Kastajan Jhanneksen kunniallisen pään 1. ja 2. löytäminen† ‡

26.2. Ortodoksisuuden sunnuntai ‡

4.3. Vainajain muistopäivä‡

5.3. Gregorios Palamaan sunnuntai ‡

8.3. p. mart. ja tun. Johannes Sonkajanrantalainen ‡

9.3. Sebasteian 40 marttyyria ‡

11.3. p. Eufimi Novgorodilainen ‡

12.3. Ristinkumartamisen sunnuntai, p. Gregorius Dialogos ‡

15.3. Ristin keskiviikko, paastokauden puoliväli

17.3. p. Aleksios Jumalanmies

18.3. Vainajain muistopäivä ‡

19.3. Johannes Siinailaisen sunnuntai ‡

Myllypuron kappelin JUMALANPALVELUKSET 18.2.–18.12.

Synnintunnustuksen sakramenttiin on mahdollista osallistua päivystysaikoina (18.2., 20.2., 21.2., 22.2., 23.2., 24.2, 25.2., 4.3., 11.3. ja 18.3.) ennen illan jumalanpalvelusta, liturgian edellä hetkiä luettaessa tai erillisen ajan sopimalla (papin yhteystiedot viimeisellä sivulla).

Lauantai 18.2.

klo 7 Aamupalvelus
n. 8:15 Jumalallinen Liturgia
klo 16–17 Synnintunnustuspäivystys
klo 17 Vigilia

Sunnuntai 19.2.

8:40 Hetket ja jumalallinen liturgia
n. klo 11 Suuri ehtoopalvelus *paastoon laskeutuminen*
klo 17 Vähäinen ehtoonjälkeinen palvelus

* Paastoa edeltävällä viikolla syödään kirkkosääntöjen mukaan maitotuotteita, kananmunia ja kalaa. Öljy ja viini ovat myös sallittuja. Sovintosunnuntain ja sitä seuraavan puhtaan maanantain välisestä puolesta yöstä alkaen siirrytään paastoruokaan.

† Edelläkävijän juhla siirtyy kirkkosääntöjen mukaisesti varsinaiselta päivältänsä – s.o. 1. paastoviikon perjantailta, jolle juhla tänä vuonna osuu – edeltävälle tai seuraavalle mahdolliselle päivälle. Myllypurossa vietämme k.o. juhlaa yhdistettynä marttyri Teodoroksen muistoon paaston 1. lauantaina.

‡ Öljy ja viini sallittu.

Maanantai 20.2.**6:30** Aamupalvelus, hetket ja ehtoopalvelus**16:30–17:30** Synnintunnustuspäivystys**17:30** Suuri ehtoonjälkeinen palvelus, suuri katumuskanoni**Tiistai 21.2.****6:30** Aamupalvelus, hetket ja ehtoopalvelus**16:30–17:30** Synnintunnustuspäivystys**17:30** Suuri ehtoonjälkeinen palvelus, suuri katumuskanoni**Keskiviikko 22.2.****6:30** Aamupalvelus ja hetket**n. klo 8** Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia**16:30–17:30** Synnintunnustuspäivystys**17:30** Suuri ehtoonjälkeinen palvelus, suuri katumuskanoni ***Torstai 23.2.****6:30** Aamupalvelus, hetket ja ehtoopalvelus**16:30–17:30** Synnintunnustuspäivystys**17:30** Suuri ehtoonjälkeinen palvelus, suuri katumuskanoni**Perjantai 24.2.****6:30** Aamupalvelus**klo 16–17** Synnintunnustuspäivystys**klo 17** Hetket ja Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia, kolivan siunaus**Lauantai 25.2.****klo 7** aamupalvelus**n. 8:15** Jumalallinen liturgia**klo 16–17** Synnintunnustuspäivystys**klo 17** Vigilia**Sunnuntai 26.2.****8:40** Hetket ja jumalallinen liturgia**klo 17** Suuri ehtoopalvelus ja vähäinen ehtoonjälkeinen palvelus**Maanantai 27.2.****6:30** Aamupalvelus**klo 12** Kolmas ja kuudes hetki**klo 17** Hetkipalvelus ja ehtoopalvelus**Tiistai 28.2.****6:30** Aamupalvelus**klo 17** Hetkipalvelus ja ehtoopalvelus**Keskiviikko 1.3.****6:30** Aamupalvelus**klo 17** Hetket ja Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia**Perjantai 3.3.****6:30** Aamupalvelus ja hetket**n. klo 8** Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia**17:30** Aamupalvelus**Lauantai 4.3.****7:40** Hetket ja jumalallinen liturgia**klo 16–17** Synnintunnustuspäivystys**klo 17** Vigilia**Sunnuntai 5.3.****8:40** Hetket ja jumalallinen liturgia**klo 17** Suuri ehtoopalvelus**n. 17:45** Passio-palvelus**Maanantai 6.3.****6:30** Aamupalvelus**klo 12** Kolmas ja kuudes hetki**klo 17** Hetkipalvelus ja ehtoopalvelus**Tiistai 7.3.****6:30** Aamupalvelus**klo 17** Hetkipalvelus sekä ehto- ja aamupalvelus**Keskiviikko 8.3.****klo 6** Hetket ja Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia**17:30** Suuri ehtoonjälkeinen palvelus**Torstai 9.3.****6:30** Aamupalvelus ja hetket**n. klo 8** Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia**17:30** Suuri ehtoonjälkeinen palvelus**Perjantai 10.3.****6:30** Aamupalvelus**klo 17** Hetket ja Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia

* Osallistuu Korkeasti Siunattu Haminan piispa Sergei.

Lauantai 11.3.**klo 16–17** Synnintunnustuspäivystys**klo 17** Vigilia**Sunnuntai 12.3.****8:40** Hetket ja jumalallinen liturgia**klo 17** Suuri ehtoopalvelus**n. 17:45** Passio-palvelus**Maanantai 13.3.****6:30** Aamupalvelus**klo 12** Kolmas ja kuudes hetki**klo 17** Hetkipalvelus ja ehtoopalvelus**Tiistai 14.3.****6:30** Aamupalvelus**klo 17** Hetkipalvelus ja ehtoopalvelus**Keskiviikko 15.3.****6:30** Aamupalvelus ja hetket**n. klo 8** Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia**17:30** Suuri ehtoonjälkeinen palvelus**Torstai 16.3.****6:30** Aamupalvelus**klo 17** Hetkipalvelus ja ehtoopalvelus**Perjantai 17.3.****6:30** Aamupalvelus**klo 17** Hetket ja Ennenpyhitettyjen Lahjain Liturgia**Lauantai 18.3.****klo 7** Aamupalvelus**n. 8:15** Jumalallinen liturgia**klo 16–17** Synnintunnustuspäivystys**klo 17** Vigilia**Sunnuntai 19.3.****8:40** Hetket ja jumalallinen liturgia**klo 17** Suuri ehtoopalvelus**n. 17:45** Passio-palvelus

Jumalanpalveluslistaan voi tulla muutoksia. Muutoksista tiedotetaan kappelilla, seurakunnan Internet-sivuston jumalanpalveluskalenterissa ja kappelin Facebook- ja Instagram sivuilla. Epäselvyyksissä olkaa yhteydessä pappiin tai kanttoriin.

Joosef Vola

Itä-Helsingin pappi

puh. 040 545 22 50*sähköp.* joosef.vola@ort.fi**Maria Susuna**

Itä-Helsingin kanttori

puh. 050 401 47 98*sähköp.*

maria.susuna@ort.fi

Toni Honkakumpu

Kappelin vahtimestari

puh. 040 628 8068*sähköp.*

toni.honkakumpu@ort.fi

Kun sieluni on paatunut ja himojeni hurma on minut pimittänyt, niin ei mieleni ollenkaan kohoa Sinun, ainoa Jumalan, puoleen. Mutta armahda minua, Jumala, ja saata minut valoon sekä avaa minulle katumuksen ovet!

Ensimmäisen paastoviikon
maanantain kanonista

Toimitus:

pappi Joosef Vola

kanttori Maria Susuna

Seuraava numero on ilmestyyvä keskiviikkona
15. pvä maaliskuuta.

**Yhteydenotot tiedotuslehtiseen
liittyen vain postitse:**
Luomaton Valkeus
Myllypuron ortodoksinen kappeli
Jauhokuja 3 B 2
00920 Helsinki